

תצוה (2) זכור

מה אומנותו של אדם בעולם?

וְעִשִּׂיתָ עַל שׁוּלְיֹי... וּפְעַמְנֵי זָהָב בְּתוֹכְכֶם סָבִיב. פְּעַמְנֵי זָהָב וְרִמּוֹן פְּעַמְנֵי זָהָב וְרִמּוֹן עַל שׁוּלְיֵי הַמַּעִיל סָבִיב (כח, לג-לד)

אמרו חז"ל (חולין פ"ט): אמר רב יצחק: מאי דכתיב (תהלים נח, ב) "הָאֲמָנָם אֵלֶם צָדֵק תְּדַבְּרוּן מִיִּשְׂרָאֵל תִּשְׁפָּטוּ בְּנֵי אָדָם", מה אומנותו של אדם בעולם הזה? ישנם עצמו כאלם, יכול אף לדברי תורה? תלמוד לומר: "צדק תדברון". למדנו אפוא כי אומנותו של האדם בעולם היא להימנע מלדבר דברים האסורים ואז צריך לשים עצמו כאילם, ולדבר דברי תורה ואז להשמיע קולו. לכך רמזוים "ה'פעמון וה'רימון", הפעמון משמיע קול בעוד מהרימון אין נשמע קול, רמז לכך שלעתים חובה לדבר ולעתים חובה לשתוק. אם נהוג האדם בדרך זו, מבטיחה לו התורה. "וְנִשְׁמַע קוֹלוֹ בְּבָאוֹ אֶל הַקֹּדֶשׁ", תפילתו ותורתו יתקבלו, מה שאין כן אם חלילה לא ישמור על פיו כראוי. ומה שכתב הפסוק "וּבְצִאתוֹ וְלֹא יָמוּת", רמז על כך כי כאשר תגיע עת צאתו של האדם מן העולם, ימצא שם את כל דיבוריו שדיבר לשם ה' חיים וקיימים. ואותם דיבורים מותרים יתנו לו חיות נצחית, "וְלֹא יָמוּת" לעולם.

רב רובין זצ"ל כסיפרו "שנים מקרא" בשם החפץ חיים

וְשִׁבְצָתָ הַפְּתָנָת שֵׁשׁ וְעִשִּׂיתָ מְצַנְנָת שֵׁשׁ וְאַבְנֵי תַעֲשֶׂה מְעֵשֶׂה רָקִים (כח לט)

אבנט כיפר על הרהור הלב כדאיתא בזבחים (פח:), לכן היה אורכו שלושים ושתים אמה כמנין ל"ב. והנה שלושה דברים מביאים לידי הרהור עבירה. א) קול באשה ערוה, "זמרי נשי ועני גברי כאש בנעורת" (סוטה מח:). ב) בשמים ותמרוקי הנשים (שבת סב. גבי בנות ציון), ג) על ידי ראייתם, כמאמר חכמינו (יומא עד:), על הפסוק "טוב מראה עינים מהלך נפש", ובאשר הרהורי עבירה על ידי שלוש אלו יעשו, לזאת מרומז אצל האבנט המכפר על הרהור הלב אותיות ר"ק"ם, שהוא ראשי תיבות ריח קול מראה.

להתעורר באהבתך בשם "שיח יצחק"

לזכור את השנים שנאמר עליהם "תמיד"

שָׁנִים לְיוֹם תְּמִיד (כט, לח)

הנה הרמ"א מתחיל את השו"ע או"ח ב"שויתי ה' לנגדי תמיד", ומסיים במילים: "טוב לב משתה תמיד", רמז חשוב יש בכך, ללמדנו שלצורך עבודת ה' יש צורך בשני דברים תמיד, בכל יום. ועליהם להיות זה לצד זה יראת ה' ושמחה!

ומתוק האור בשם "פרדם יוסף"

אִתָּה תִּצְוֶה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ אֵלֶיךָ שָׁמֶן זַיִת וְזָךְ פְּתִית לְמָאוֹר לְהַעֲלֹת נֵר תְּמִיד (כו, כ)

מה מנורה שאינה לאכילה טעונה שמן זית זך, מנחות שהן לאכילה אינו דין שיהיו טעונין שמן זית זך? ת"ל: "זך" וכתית "למאור" ולא זך וכתית "למנחות" (תנחומא)

לימדך הכתוב כי יש להבדיל בין העושה בעבור עצמו ובין הפועל למען הכלל. מנחות שהיא מצות אכילה לאדם עצמו לא הקפידה בה התורה שתהיה בשמן זית זך דוקא. לא כן המנורה אשר תקפידה ויעודה להאיר לעולם, היינו להשפיע על אחרים, טעונה דוקא שמן זית זך. שעה שמבקש אדם לבא ולהאיר לבבות הבריות, צריך הוא שישקול ויבחון את עצמו תחילה עד כמה לבו אמנם זך וטהור, שיהא ראוי למשימה נעלה זו

משולחן גבוה בשם "ר' אליהו מאיר קובנר"

חכמת המסכן בזויה

וְעִשִּׂיתָ בְּגָדֵי קָדָשׁ לְאַהֲרֹן אֲחִיךָ לְכָבוֹד וּלְתִפְאַרֶת (כח, ה)

כתבו המפרשים שכל מה שהאדם נהנה בעולם הזה מאכילה ושתיה ומלבושים נאים, מנכים לו משכרו בעולם הבא, אבל המזכה את הרבים אין מנכים לו דבר, כיון שהוא עושה כן כדי שיהיה לו כוח והשפעה שיתקבלו דבריו לרבים, וכמו שאמרו (גיטין נב:): עמרם היה אפוטרופוס על נכסי יתומים, ובאו קרובי היתומים לפני רב נחמן וטענו בפניו שעמרם האפוטרופוס מתלבש על חשבון כספי היתומים, והשיב להם רב נחמן שהוא רשאי לעשות כן, כי יש בזה טובה ליתומים שהוא יהא נראה כאדם חשוב, וכך יהיו דבריו נשמעים ומתקבלים בציבור כשיבוא להתעסק בענייני היתומים. כך גם המזכה את הרבים עליו להתלבש יפה, ולאכול ולשתות כהוגן כדי שיהיו דבריו נשמעים, כי חכמת המסכן בזויה.

"משוש תבל" מאת רב עובדיה יוסף זצ"ל

וְחָשַׁב אֶפְדָּתוֹ אֲשֶׁר עָלָיו כְּמַעֲשֵׂהוּ מִמְּנוֹ יִהְיֶה (ח, ה)

ידוע שבמצוה "מחשבה טובה מצטרפת למעשה", ואפילו אם נאנס ולא עשאה מעלה עליו הכתוב כאילו עשאה. וזהו שמרמז הכתוב: "וְחָשַׁב אֶפְדָּתוֹ", מחשבה של מצוה, שמקשטת את האדם, אפוד פירושו: קישוט, הריהו "כְּמַעֲשֵׂהוּ", כאילו כבר עשה את המצוה. אך במה דברים אמורים, כאשר "מִמְּנוֹ יִהְיֶה", שרצה באמת לעשות את המצוה ורק נאנס ולא עשאה.

מענינה של תורה בשם "נחל קדמינים"

זכור: כח עמלק להשכיח מאיתנו את ה'

תמחה את זכר עמלק מפתח השמים לא תשכח (כי תצא כה, יט)

כתב בספר "תשואות חן": כתוב בשם השר מקוצי: פעם אחת בא אליו אליהו הנביא בחלום, וגילה לו, שעיקר הדבר שתופס בו היצר הרע את האדם הוא השכחה, כי אלולי השכחה היה כל אדם מתלהב לבבו לעבודת ה' יתברך, על ידי זכירתו מאשר עבר עליו מיום הולדו, ואשר נעשו עמו פלאי פלאות, אשר כח מי יוכל לספר, "דאילו פינו מלא שירה כים ולשונינו כהמון גליו... אין אנחנו מספיקים להודות ולהלל על כל הניסים והנפלאות שעושה עמנו בכל עת ובכל שעה", אך השכחה גורמת לנו לשכוח הכל, ועל כן אין אדם ניזהר להקפיד להכיר טובה לבוראו ולא לעבור על רצונו יתברך. כתבו המפרשים שזהו הרמז בכתוב: "תמחה את זכר עמלק... לא תשכח", תמחה את זכר עמלק, כח הסטרא אחרא, אשר מכניסה שכחה בלב האדם, ולא תשכח את הטובות שעשה לך ה'.

אוצרות התורה "פורים"

אשר קרף בקרף (כי תצא כה, יט)

פירש רש"י: לשון קור וחום, ציננך והפשירך מרתיחתך, שהיו כל האומות יראים ליהלחם בכס ובא זה והתחיל והראה מקום לאחרים, משל לאמבטי רותחת שאין כל בריה יכולה לירד בתוכה, בא בין בליעל אחד קפץ וירד לתוכה, אע"פ שניכזה, הקרה אותה בפני אחרים. עמלק הוא היצר הרע, עיקר תפקידו לקרר אותנו מן המצוות, אנו מצידנו צריכים לעמוד כנגדו ולגבור עליו, ואין זו משימה קלה כלל. וכיצד נעשה זאת? כך פירש הרבי מוויזניץ שליט"א את סדר "כל חמירא וחמיעא" שנאמר לאחר ביעור חמץ, שאף הוא כידוע מסמל את היצר הרע, "השאור שבעיסה" (ברכות יז).

"כל חמירא וחמיעא דאיכא ברשותי", כל החטאים והעברות שיש לי, מנין הם באו? הנה התשובה: "דחזיתיה ודלא חזיתיה, דחמתה ודלא חמתה", היכן שהיה עלי להסתכל, לא הסתכלתי, והיכן שהיה אסור להסתכל, הסתכלתי. "דביערתיה ודלא ביערתיה" במקום שהיה צריך חום והתלהבות של קדושה, שרר קור, ובמקום שהיה צריך לשרור קור, שררו חום והתלהבות. אך אל יפול האדם לזרועות היאוש, כי גם היאוש הוא מעצת היצר הרע, ומה תקנה של אדם: "לבטל ולהוי כעפרא דארעא", יבטל האדם עצמו כעפר הארץ. השיפלות והענוה יכפרו על חטאי האדם, ויפיחו בו רוח של עוז וגבורה במלחמתו כנגד עמלק.

ומתוך האור "מגילת אסתר"

הלכה: חיוב הנשים בשמיעת פרשת זכור

כתב השו"ע (סי' תרפה ס"ז): יש אומרים שפרשת זכור וכו' חייבים לקראם מדאורייתא עכ"ל. כתב בספר החינוך (מצוה ת"ג): ונוהגת מצוה זו בכל מקום ובכל זמן, בזכרים, כי להם לעשות המלחמה ונקמת האוייב ולא לנשים. ובמנחת חינוך שם תמה עליו מהמבואר בגמרא (סוטה מד:), כי מלחמת מצוה הכל יוצאים אפילו כלה מחופתה וכו' ומסיים שלכן נראה שכל ישראל חייבים במצוה זו כמו בכל המצוות עשה שאין הזמן גרמא. ולמעשה נחלקו גדולי הפוסקים, יש שהצדיקו שיטת החינוך וכתבו שאין הנשים חייבות לילך לביהכ"נ לשמוע קריאת פרשת זכור, ויש שחייבו את הנשים לילך לביהכ"נ ולשמוע קריאת פרשת זכור, ויש שכתבו שאף למחייבי את הנשים במצוה זו, אין צריכים לשמוע מתוך ספר תורה דווקא, אלא יכולות לקרוא לעצמן מתוך חומש.

פתגם: החבר לא ילך לפניך ולא אחריך אלא לצידך

ספר "שמחלה"

חקיחה: צאת הכוכבים

הלילה נובע מצאת הכוכבים (סיבה), או שכאשר חשוך הוא לילה, וצאת בכוכבים הוא ראייה (סימן) (ברכת אברהם פסחים ב. ד"ה לילה ג, קובץ שיעורים פסחים ב). **ספר "קובץ יסודות וחקירות"**

סיפור: ליום טוב מה זו עושה?

ביום פורים נקלע עני לפתחו של עשיר קמצן והושיט יד לנדבה. פטרהו העשיר בלא כלום. אם אין ידך משגת לתת לי כסף, לפחות לתרץ קושיה אחת במגילת אסתר. בתחילה נאמר: היהודים הפרושים היושבים בערי הפרוות עושים את יום ארבעה עשר לחודש אדר שמחה ומשתה ויום טוב, ולהלן אחרי כמה פסוקים נאמר: לעשות אותם ימי משתה ושמחה ומשלוח מנות איש לרעהו ומתנות לאביונים, וכאן שוב לא נזכרו המילים יום טוב. מה טעם נשתנה פסוק אחד ממשנהו? לא ידע העשיר להשיב דבר. נענה העני והסביר לו: אמנם בתחילה ביקשו לקבוע יום טוב בפורים, אך כיון ששמעו הגבירים בעלי ההשפעה את המילים, ומתנות לאביונים התנגדו נמרצת ואמרו, שאין יום זה יאה לקבוע בו יום טוב!

ספר "חד וחלק" חלק ג

שבת שלום פורים שמח!

יוצא לאור לרפואה שלימה של ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, דינה בת מרים, דניאל בן רחל, רפאל יהודה בן מלכה, בנימין יעקב בן זוהרית רות, שלמה בן מרים, אליהו בן מרים. לעילוי נשמת חנה בת ברכה.

יוסף ג'רמון כולל עקס לע בען

לכל עניני הדף נא לפנות במייל ל:
germon73@hotmail.fr

ניתן למצוא את העלון באתר www.kollel-aixlesbains.fr